

Stichting Behoud Kemnade en Waalse Water

College van Burgemeester en Wethouders Doetinchem

Cc: gemeenteraad Doetinchem

Raad van State Afdeling Bestuursrecht

Raad van Bestuur Slingeland Ziekenhuis

Etten, 28 februari 2024

Geacht College,

De aanvraag omgevingsvergunning voor het nieuwste nieuwbouwplan van het Slingeland Ziekenhuis ligt ter inzage en u zult er spoedig een besluit over willen nemen.

Ons is aangegeven dat deze aanvraag niet meer door de volledige raad zal worden besproken. Daar hebben wij grote moeite mee.

Het nieuwste plan omvat een veel kleiner ziekenhuis dan oorspronkelijk (2018) in uw bestemmingsplan is voorzien. Destijds heeft, ondanks zeer inhoudelijke bezwaren, de gemeenteraad besloten dat het nieuwbouwplan teveel ruimte zou innemen om binnen de bebouwde kom van Doetinchem voldoende ruimte te vinden. De beschikbare ruimte rond het station, specifiek de omgeving aan de achterzijde, biedt veel mogelijkheden om alsnog meerdere plannen te realiseren, ook die van Wedeo/Laborijn. Er is dus alle reden alsnog de ladder voor duurzame verstedelijking zeer zorgvuldig toe te passen. Bovendien zijn er zeer dringende omstandigheden alle ruimte binnen de bebouwde kom nog beter te benutten dan in het verleden gebruikelijk was. Wat ons betreft zijn de bijkomende argumenten tegen bouw aan de locatie A18:

1. Plannen voor natuur, stikstof en klimaat onvoldoende (**zie bijlage**): dit artikel van PBL, WUR, Deltares en RIVM moet leidend zijn, net zoals het brede overheidsverplichting dat bodem en water leidend moeten zijn voor het ruimtegebruik. Dit artikel geeft zonneklaar aan dat alle overheden, dus ook gemeenten, veel meer maatregelen moeten nemen voor verbetering van de natuur waarvoor meer agrarisch landgebruik nodig zal zijn. Het is tijd voor scherpere keuzes, aldus minister van der Wal. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt beslist niet alleen bij de provincies, al moeten de ruimtelijke plannen buiten de bebouwde kom door de provincies worden geïnitieerd. Dat betekent dat u nog scherper moet oordelen of een bouwplan echt niet binnen de stadswallen kan plaatsvinden. Dat hebt u voor het Slingelandplan niet overtuigend gedaan, gezien de nieuwe ruimtebehoefte en de vele lege of verwaarloosde plekken in het gebied achter het station. Overigens, ook voor het oorspronkelijke plan uit 2018 was de Wedeo-locatie ruim genoeg om een kwalitatief hoogstaand ziekenhuis te bouwen, met weliswaar een minder grote dan gewenste "healing environment", een begrip waarover wij al in 2017 aangegeven hebben dat die niet gaat om de buitenruimte van een ziekenhuis, maar volgens vele onderzoeken voor 95% om hoe de patiënt de opvang en omgeving intramuraal ervaart, dus door het Slingeland als vals motief gebruikt voor de te grote ruimtevraag destijds.

2. In december 2023 leidde hoog water, o. a. in de Oude IJssel en de Gelderse IJssel, tot penibele situaties. De autoriteiten konden op een kritiek moment niet meer water aan het IJsselmeer kwijt, vanwege sterke westelijke wind en hoog water op het IJsselmeer. Door de opwarming zullen deze situaties zich steeds vaker voordoen. Dan heeft de Oude IJssel meer ruimte nodig om hoogwater op te vangen. De uiterwaarden voor Doetinchem zijn daarvoor vitaal. Dat betekent dat, zoals Marjolijn Haasnoot (Deltares en Universiteit Utrecht) in het blad H2O van 9 februari 2024 aangeeft, de adviezen van de waterschappen heel serieus moeten worden genomen om niet meer in de uiterwaarden te bouwen. In de afgelopen twee jaar heeft het Waterschap Rijn en IJssel al twee keer gewaarschuwd, dat het Slingelandplan op die locatie onverantwoord is. Men noemde daarbij ook het risico van dijkdoorbraak van de Rijndijk achter Emmerich. Dat risico is hier nog niet eens meegenomen. Helaas neemt Doetinchem dit advies niet ter harte. Dat vinden wij onverantwoord. U bent verantwoordelijk voor goede ruimtelijke ordening in deze zaak!
3. In de nieuwe aanvraag ontbreken gegevens over verkeersstromen naar de nieuwe locatie, vergeleken met het alternatief van de stationslocatie. Er van uitgaande dat deze gegevens sinds 2020, toen ze bekend werden, niet of nauwelijks veranderd zijn, moet u ter harte nemen dat:
 - de stationslocatie tot 16,2 % minder ziekenhuisgerelateerd autogebruik leidt dan de A18-locatie; twee argumenten die de stationslocatie veel meer verantwoord maken dan die aan de A18: de kleinere stikstofuitstoot en de lagere verkeersbelasting van de stad Doetinchem; en
 - 56,2 % van het autoverkeer richting A18-locatie komt uit of door de stad; dus de stationslocatie, met een uitstekend verkeersafwikkelingswegenstelsel al aanwezig, is duidelijk centraler dan de A18-locatie; een zeer valide argument voor de stationslocatie;
 - Beperken van verkeersbewegingen is nodig om minder stikstof en CO₂ te kunnen uitstoten
4. In het verleden is bewust gekozen om ten zuiden van de A18 niet te bouwen, vanwege het unieke landschap. Waarom nu dit landschap wel aantasten, terwijl er naar onze overtuiging alternatieven zijn?
5. De aanpassingen nodig voor de verkeersveiligheid en doorstroming zijn vele malen duurder dan de aanpassingen nodig bij het station. Zuinig omgaan met gemeenschapsgeld verhoogt het vertrouwen in de politiek.
6. De betonnen onderconstructie nodig bij bouw in de uiterwaarden van de Oude IJssel ontbreekt in het nieuwe plan. Hoe wil men het gebouw behoeden bij hoogwater of overstrooming?
7. De genoemde alarmerende berichten van RIVM e.d. nopen ons alle agrarische grond wettelijk te beschermen en op een andere manier om te gaan met het land.

Heeft u vragen of wilt u een toelichting? Wij staan open voor een gesprek.

Verantwoord bestuur betekent dat u deze argumenten werkelijk moet meewegen en dat is niet werkelijk gebeurd, helaas.

Wij rekenen er op dat u uw verantwoordelijkheid neemt en opnieuw de ladder naast het plan legt en het in de raaf bespreekt.

Hoogachtend,

Namens het Bestuur Stichting behoud Kemnade en Waalse Water

Bart Visscher

Bijlage:

NOS Nieuws•Gisteren, 00:01•Aangepast gisteren, 00:22

Plannen voor natuur, stikstof en klimaat onvoldoende om doelen te halen

De plannen van de provincies en de maatregelen van het Rijk zijn onvoldoende om de nationale doelen voor natuur, stikstof, klimaat en water van 2030 en 2035 te halen. Dat concluderen kennisinstellingen PBL, de WUR, Deltares en het RIVM na het bestuderen van de plannen die er nu liggen.

Ze noemen het onrealistisch dat de gestelde doelen in de komende tien jaar volledig worden gehaald. Om de landbouwdoelen te bereiken moeten boeren veel meer kostbare, vergaande maatregelen op hun bedrijf doorvoeren. En om de natuur- en waterdoelen te halen, is veel meer natuur nodig dan nu is afgesproken, concluderen de instellingen.

Scherper kiezen

Volgens de onderzoekers moet het Rijk scherper kiezen welke gebieden aangepakt moeten worden en welke subsidies echt zinvol zijn. Nu liggen er plannen vanuit de provincies voor allerlei verschillende vergoedingen voor boeren die natuurmaatregelen nemen.

Juist het ontwikkelen van aparte subsidies per provincie zou ongelijkheid in de hand kunnen werken. Ook om die reden zeggen de onderzoekers dat het belangrijk is om beter na te denken over de taakverdeling tussen de provincies en het Rijk.

Daarnaast raden ze aan om de financiering van grond goed te regelen, omdat een beter grondbeleid heel belangrijk is om keuzes te kunnen maken.

Meer natuurgrond nodig

De provincies hebben allemaal afgelopen zomer, op verzoek van het kabinet, plannen opgesteld voor het landelijk gebied. Volgens de onderzoekers staan daar goede plannen in voor minder intensieve landbouw en het uitbreiden van de natuur, al signaleren ze ook veel nieuwe instrumenten die nog vorm moeten krijgen, zoals beloningsstelsels.

Maar er zijn meer en verdergaande maatregelen nodig om de doelen te halen. Zo is er meer natuurgrond nodig en zal meer agrarisch landgebruik moeten worden aangepast. De nieuwe mestregels en de plannen voor het uitkopen van piekbelasters zijn niet genoeg.

Daarnaast ramen de provincies de kosten van hun plannen op ruim het dubbele van het bedrag dat het demissionaire kabinet beschikbaar heeft gesteld: 24,3 miljard euro tot en met 2035. De onderzoekers raden aan om de prioriteit te leggen daar waar de natuur die het hardst nodig heeft.

Moeilijker dan gedacht

Stikstofminister Van der Wal geeft tegenover persbureau ANP toe dat het moeilijker blijkt dan gedacht om de doelen te halen. Ze zegt dat de overheid aanvankelijk op schema lag, maar dat daar verandering in is gekomen toen vorig jaar uit nieuw onderzoek bleek dat stikstof meer schade aanricht aan de natuur dan gedacht.

Het is volgens de minister "heel duidelijk dat meer nodig is en scherpere keuzes gemaakt moeten worden om de doelen op tijd te halen". Van der Wal spreekt van een "opgave van ongekenne omvang". Ze geeft de kennisinstellingen gelijk over dat de overheid niet moet wachten op "perfecte plannen die op elk detail zijn uitgewerkt". Ze vindt het beter als er stap voor stap oplossingen worden bedacht, die gaandeweg worden bijgesteld als dat nodig is.

- 3 miljard euro voor stikstofbeleid stapje dichterbij, PVV slaat andere toon aan
- Ecologische Autoriteit: ook ingrijpen buiten beschermde natuur is nodig
- Provincies eisen dat Den Haag meer doet tegen stikstofuitstoot